

Kees en de actie 'Geleidehond'

Dit stond in het avondblad bij het stadsnieuws:

Lafhartige kwajongensstreek

In de Hoogstraat is gistermiddag de drieënzestigjarige blinde J.H. het slachtoffer geworden van een laffe kwajongensstreek. J.H. had juist met zijn geleidehond het warenhuis verlaten, waar hij sedert jaren bij de ingang prentbriefkaarten verkoopt, toen een groep opgeschoten jongens door de straat kwam. Vlak achter de hond van J.H. ontstaken zij een rotje, waardoor het dier dusdanig schrok, dat het zich in paniek losrukte. Omstanders wisten de hond te grijpen, die echter als blinde-geleidehond ongeschikt is geworden. De eigenaar is zeer gedupeerd. Van de daders geen spoor.

Kees vouwde de krant dicht en legde hem kwasi-onverschillig op tafel. Hij stond op, rekte zijn armen boven zijn hoofd en zei tegen zijn moeder: „Ik ga nog even.” Mevrouw van de Wal liet haar naaiwerk rusten en keek naar de schoorsteen klok. „Maak het niet te lang Kees; over een half uur eten we.” De kamerdeur sloeg al dicht, harder dan beslist nodig was. Moeder zuchtte. Wat die jongen mankeerde vandaag . . .

Met openhangende coat slenterde Kees de straat op. Hij had het land. Op school was er eindeloos over gepraat. Straks, als vader de krant had gelezen zou het aan tafel ook wel weer het gesprek-van-de-dag zijn. Hij werd er misselijk van. Nou ja, goed, 't was een rotstreek. Hij was er bij geweest, al had hij dat ding niet gegooid. Het was trouwens een voetzoeker en geen rotje. Maar om er nou zo'n ophef over te maken . . .

Bovendien, wie kon er nu van tevoren weten dat die snerthond zo zou reageren? Kees struikelde over een stoeprand en botste tegen een voorbijganger. „Uitkijken jongeman,” zei een stem. Kees slikte een lelijk woord in en haalde zijn schouders op. Hij liep in de Hoogstraat, merkte hij nu opeens. Voorzichtig, bang dat het iemand zou opvallen, keerde hij om en liep weer terug. Hij was precies op tijd thuis, gelukkig. Dan was tenminste dáár niets op aan te merken.

Maar nauwelijks zaten ze aan tafel, of daar had je 't al. Vader had het gelezen, moeder had het gelezen, allemaal hadden ze het gelezen. Ja, jazeker, Kees had het ook gezien.

Gewoon doen, heel gewoon. En ook gewoon eten, tegen heug en meug.

Hij zat lang over zijn huiswerk, die avond.

De volgende dag begon de school met een actie. Doel: een nieuwe geleidehond voor de blinde koopman.

Het hoofd was 's morgens alle klassen van de ULO rondgegaan. Hij wist niet of er leerlingen van de school hadden meegedaan, maar tegenover deze laffe streek zou hij graag een positieve daad van de jeugd zien. Hij zou alle steun verlenen aan het initiatief van de leerlingen . . .

In 2a gonsde het van activiteit. Kees luisterde gelaten naar alle wilde plannen. Ten-

slotte kondigde de klassevertegenwoordiger aan, dat er besloten was om zoveel mogelijk geld te verzamelen, onder de voorwaarde dat het door de scholieren zelf moest worden verdiend.

Voorlopig werd een termijn van een maand gesteld, zodat bij een gunstig verloop de actie net voor Kerstmis kon worden afgesloten.

Ze waren al een week aan de gang, maar Kees had nog steeds niets gedaan. Babysitten, een krantenwijk nemen, en meer van dat soort werkjes, daar had hij geen zin in. Trouwens, dat deden de anderen allemaal al en ze vonden het nog leuk ook. Ze zouden het gek vinden als ze wisten wat hij wou; niet een of ander rotkarweitje. Hij wilde wel werken, hard werken, niet eens zo zeer om het geld, maar . . . nou ja.

Een nieuw kranteberichtje bracht hem op een idee.

Loffelijk initiatief

De leerlingen van de Uloschool aan het Willemsplein zijn een actie begonnen om onze gedupeerde stadgenoot J.H. aan een nieuwe blinden-geleidehond te helpen. Door eigen verdiensten hopen zij binnen een maand de nodige gelden bijeen te brengen. De heer J.H., die wij opzochten in zijn huisje aan het Langepad, was zeer verrast. Daar zijn trouwe viervoeter hem niet meer kan geleiden, liggen zijn inkomsten momenteel stil. Wij hopen dat bovengenoemd lofwaardig initiatief met succes zal worden bekroond.

Al driemaal was Kees het Langepad afgelopen. Het was een weggetje aan de buitenkant van de stad. Aan de ene zijde stonden wat kleine lage huisjes. Voorzichtig had de jongen hier en daar naar binnen ge gluurd. Bijna aan het eind van het straatje zag hij achter een raam de blinde zitten. Hij kende de man met de witgrauwe baard wel. Wanneer hij vroeger als kleine jongen met zijn moeder naar het warenhuis ging, had hij altijd voor een kwartje prentbriefkaarten bij de blinde koopman mogen kopen.

Besluiteloos bleef Kees bij de deur van het huisje staan. Zou hij bellen of toch maar teruggaan? Hij wilde zijn uitgestoken hand weer wegtrekken, toen plotseling de deur openging.

„Zoekt u iets?“ De blinde wendde zijn gezicht in de richting van de jongen.

Kees begon een beetje te stotteren: „Ziet u, eh, ik zou u wat willen vragen,“ kwam er eindelijk uit.

Het bleef even stil. „Kom binnen joh,“ klonk het toen, „maar doe rustig voor de hond. Ze is niet vals, alleen maar bang.“ Zonder steun te zoeken ging de man het gangetje door, de kleine kamer binnen. Er klonk een angstig ge jank. In een hoek zat de hond trillend in elkaar gedoken.

„Stil maar Hertha, goed volk, stil.” Zorgzaam boog de blinde over de mand en streelde het dier tot dat wat kalmer werd.

„Ga maar bij het raam zitten, dan blijf ik bij Hertha in de buurt. Ze is nog altijd van streek als er vreemden binnenkomen. En vertel maar waar je voor komt.”

„Ik ben Kees, meneer, Kees van de Wal.”

„Zeg maar Jakob, zo noemt iedereen me. Ben je nog op school, Kees?”

Het werd een vreemd gesprek. De jongen wist niet veel te zeggen en de oude man vroeg niet veel. Hij staarde met zijn heel lichtblauwe ogen voor zich uit, en het was alsof hij meer begreep dan Kees zei.

Eindelijk kwam het hoge woord er uit: „Ik wou vragen of ik iets voor u doen kan meneer, eh, Jakob. Ik las in de krant dat u niet weg kan, nou met de hond. Zal ik u naar de stad brengen 's morgens, en weer halen 's middags?”

„Dat is aardig van je, Kees. Maar zo gemakkelijk zal dat niet gaan. Ik kan Hertha niet alleen laten. En ik kan je er ook niets voor geven.”

Kees kreeg een rood hoofd. „Maar dat bedoel ik ook niet, ik bedoel dat ik er niks voor hoeft te hebben,” stamelde hij. „En ik kan tussen de middag wel voor Hertha komen zorgen.”

„Ik vind het een mooi aanbod, jong, maar ik moet er eerst nog eens goed over denken.” Jakob keerde zich weer naar de mand in de hoek. De hond was stil geworden. Ze lag met haar kop op de voorpoten over de rand van de hondemand te kijken. Geen beweging van Kees ontging haar.

Toen de jongen opstond, richtte ook Hertha zich op en begon zacht te janken.

„Dag Hertha,” zei Kees. Even spitste de hond haar oren, ze bleef roerloos in haar mand staan, tot Kees de kamer uit was.

„Ik zal erover denken, Kees. Maar het zal van Hertha afhangen. Kom morgen maar terug.” Met een klopje op Kees' schouder liet Jakob hem uit.

Twee dagen later ging Kees 's morgens een uur eerder van huis. Moeder had wel even opgekeken, toen ze hoorde dat hij al voor achten de deur uit moest. Op haar vraag of dat voor straf was, of soms wegens te laat komen, had Kees wat gemompeld over 'een extra taak'. Mevrouw van de Wal had maar niet aangedrongen; daar bereikte ze toch niets mee. Alleen had ze een boterham extra in het zakje gedaan voor de pauze.

Zo belde Kees al vroeg aan bij het huisje op het Langepad.

De vorige dag had hij met Jakob de afspraak gemaakt om het te proberen. Hertha had zich veel rustiger getoond, en vond het zelfs goed dat Kees bij haar mand kwam staan.

„Om één uur zal ik je wat brengen hoor, beste brave hond!” zei hij.

Jakob had zijn jas al aan, over de rechterschouder hing een grote leren tas aan een riem: de voorraad prentbriefkaarten. Hij sprak zijn hond vermanend toe. Het dier begreep dat het niet meekon en ging wat triest in zijn mand liggen. Bij de buitendeur nam Jakob een witte stok met rode biezen. Na de deur achter zich gesloten te hebben, liep hij zonder aarzelen naast Kees de straat op.

„Hier ken ik iedere steen, maar straks heb ik wel graag een steuntje, Kees.”

Zo gingen ze samen naar de stad, de oudere man met een hand losjes op de schouder van de jongen.

In de Hoogstraat bleven mensen staan kijken. Het was duidelijk dat ze dachten: daar heb je de blinde weer. Een paar kleine schoolkinderen lieten eerlijk hun verrassing blijken: „Dag Jakob! Kijk, daar gaat Jakob!”

Kees keek voorzichtig even opzij. Hij zag het gezicht van de blinde stralen van blijdschap. En ineens vond hij het niets erg meer dat hij daar zo liep. Wat kon het hem ook eigenlijk schelen wat de mensen dachten.

Hij installeerde Jakob op zijn oude plaatsje in het portiek van het warenhuis. Samen met de huissleutel ontving hij nog een hele reeks aanwijzingen voor de verzorging

van Hertha. En met een spurt van jewelste rende hij naar school, waar hij buiten adem op het nippertje in de bank plofte, gevolgd door nog twee laatkomers. De leraar voor het eerste uur keek van achter de lessenaar over zijn bril. „Ik vind het heel mooi jongens, die actie van jullie. Maar het moet niet te gek worden . . .”

De volgende veertien dagen bracht en haalde Kees iedere werkdag de blinde koopman: 's morgens de stad in, om vijf uur weer terug naar huis. En tussen de middag zorgde hij voor de hond. Hertha was helemaal aan hem gewend geraakt en stond al met haar poten op de vensterbank uit te kijken, als hij eraan kwam. Zelfs was het Kees gelukt het dier aan de lijn mee op straat te nemen en niet meer alleen in het achtertuintje uit te laten. Nu ze wist dat ze niet meer hoefde te leiden, maar zelf geleid werd, begon Hertha zich op de wandelingetjes te verheugen. Vrolijk blaffend en kwispelstaartend sprong ze tegen Kees op, die er zelf ook steeds meer plezier in kreeg.

Er was een ding, waar Kees toch een beetje mee in zat. De laatste dag voor Kerstmis zouden de scholieren hun verdiensten komen afdragen. Hij had wel gewerkt voor de actie, maar er niets mee verdiend. Alleen zijn zakgeld had hij opgespaard, plus de opbrengst van een paar klusjes, die hij voor zijn vader had gedaan.

Toen de laatste week van de actie was aangebroken, ging Kees 's maandags even vroeg als anders naar het Langepad, ook al had hij vakantie van school.

Het duurde een tijd voor de deur openging, en verder dan een brede kier deed Jakob niet open. Hij had een oude kamerjas aan en een dikke das om zijn hals. Hij praatte haast onverstaanbaar van heesheid.

„Kees, ik ga vandaag maar niet. De griep heeft me te pakken. Kom maar niet binnen, dan krijg je 't ook nog. Over een dag of twee zal 't wel beter zijn.”

Voor het verbouwde gezicht van Kees ging de deur weer dicht. Door de brievenbus riep hij nog: „Beterschap, Jakob!”

Daar stond hij nu. Hij wilde al omkeren, maar plotseling schoot hem iets te binnen. Stil wandelde hij langs de huisjesrij en stapte achterom het tuintje van de koopman binnen. De keukendeur was niet op slot. Uit de bedstee in de kamer klonk een schor gehoest. Hertha kwam kwispelstaartend aanlopen.

„Stil maar, beste jongen.” Zachtjes haalde Kees uit de kast in de hoek de grote leren tas met kaarten. Jakob scheen niets te horen, hij lag te diep onder de dekens.

Een half uur later zat Kees op het plekje van de blinde in het portiek van het warenhuis. Hij was eerst binnen gaan vragen of het mocht. De bedrijfsleider had goed gevonden dat hij de plaats van de koopman tijdens diens ziekte innam.

Eerst keken de mensen vreemd, dat er een jongen bij de briefkaarten zat, een kerngezonde jongen nog wel, met prima ogen. Enkelingen gingen vragen stellen. Het duurde niet lang meer of ze gingen ook kopen. „Voor de blinde man, die ziek is.” Het nieuwtje verspreidde zich. Het duurde niet lang of de tas met kaarten was leeg. De bedrijfsleider van het warenhuis bleek schik in het geval te hebben. Hij was al eens komen kijken. Nu hij merkte dat de zaken goed gingen bood hij zijn hulp aan: een nieuwe voorraad prentbriefkaarten tegen inkoopsprijs!

De vier dagen, dat Jakob huisarrest had, bleven de zaken prima gaan. Vol trots ging Kees aan het einde van de vierde dag naar het Langepad. De zieke was aan de betterende hand en zat voor het raam. Bij het horen van de bekende voetstappen stak hij zijn hand al op. In het warme kamertje legde Kees de grote tas op de schoot van Jakob: leeg, daarbovenop de leren beurs: vol. En toen moest hij natuurlijk opbiechten.

Jakob was er meer door geroerd dan hij wilde laten merken. Hij nam de beurs op.

„Kees, pak vast.”

Verbaasd en bang dat de oude man hem niet begrepen had, zei Kees: „Nee Jakob, dat is voor jou.”

„Ja maar jongen, jij moet morgen toch op school afrekenen. Neem mee, je hebt het eerlijk verdiend.”

„Maar wist je dan . . .” begon Kees, en ineens moest hij het kwijt, wat hij al die weken al met zich meedroeg.

„Jakob, ik ben erbij geweest, toen, bij die jongens met dat vuurwerk. Ik . . .”

Jakob liet hem uitvertellen.

„Ik heb het geweten Kees, al die eerste keer dat je hier kwam. En ik heb begrepen waarom je kwam. Nu is dat niet belangrijk meer. Ik ben blij dat je gekomen bent, jongen.”

Kees kon geen antwoord geven, zijn ogen prikten. Gelukkig dat niemand het zag. Hoewel: Jakob merkte meer dan anderen konden zien . . .

Het avondblad van 24 december vermeldde:

Schoolactie geslaagd

De actie van de ULO op het Willemsplein is een volledig succes geworden. De leerlingen hebben in een feestelijke bijeenkomst hun verdiensten afgedragen.

Het hoofd der school hield een korte toespraak, waarin hij wees op het naderende Kerstfeest. Een afvaardiging is naar de blinde koopman J.H. gezonden met een mand vol verrassingen en het bericht: voldoende geld voor een nieuwe geleide-hond. We zijn verheugd over deze ware kerstdaad van de jeugd.

Op eerste kerstdag kwam Kees van de Wal al weer bij het kleine huisje.

„Jakob, mijn ouders vragen of je bij ons komt Kerstfeest vieren. Hertha mag ook mee.”

Met zijn drieën liepen ze even later door de stille straten.

„Kees, ik dank je wel voor alles wat je voor me gedaan hebt,” Jakobs hand drukte wat zwaarder op de schouder van de jongen. „Weet je, één ding zit me nu dwars. Wat moet er straks met Hertha, als ik een nieuwe hond krijg?”

Kees lachte. „Maak je daar maar geen zorgen over, Jakob. Vader en moeder vinden goed dat ze bij ons komt. Dan zal ik voor haar blijven zorgen. Enne, ik dank jou nog veel meer . . . voor alles . . .”

Ze spraken niet meer onderweg.

Toen ze bij de Hoogstraat kwamen begonnen de kerkklokken te beieren.

